

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 7115010380
Dátum vydania rozhodnutia: 06.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7115010380.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 6. mája 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného W. E. pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, o dovolaní obvineného W. E. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/1/2018 z 20. marca 2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/18/2015 z 9. októbra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. E. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/18/2015, z 9. októbra 2017, bol obvinený W. E. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu neodvedenia dane a poistného formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona na skutkovom základe, že

1/ po vzájomnej dohode Q. R. ako štatutárny orgán spoločnosti H. D., s.r.o., so sídlom M. XX, L., IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX podal dňa 25. októbra 2007 na Daňovom úrade Košice, so sídlom Tomášikova 35, Košice, daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za mesiac september 2007, v ktorom si uplatnil nadmerný odpočet vo výške 2.850.000,- Sk (94.602,67,- €) na základe fiktívnej faktúry č. W. vystavenej dňa 28. septembra 2007 dodávateľom spoločnosti L. E., s.r.o., so sídlom R. XXX, IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX, v ktorej mene v čase jej vystavenia konal W. E., s dátumom dodania 28. septembra 2007, s dátumom splatnosti 12. októbra 2007, s predmetom dodania bloky pyroxenického andenzitu v objeme 800 m³ v celkovej sume 17.850.000,- Sk, základ dane 15.000.000,- Sk, 19 % DPH 2.850.000,- Sk (94.602,67 €), pričom v zmysle § 19 ods. 4 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty k zaplateniu ceny za tovar nedošlo, v dôsledku čoho spoločnosti L. E., s.r.o., so sídlom R. XXX, IČO: XXXXXXXXXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX nevznikla daňová povinnosť a spoločnosti H. D. s.r.o., so sídlom M. XX, L., IČO: XXXXXXXXXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX nevznikol nárok na odpočítanie dane z pridanej hodnoty vo výške 2.850.000,- Sk (94.602,67 €) v zmysle § 49 ods. 1 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty.

2/ po vzájomnej dohode Q. R. ako štatutárny orgán spoločnosti H. D., s.r.o., so sídlom M. XX, L., IČO: XXXXXXXXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX podal dňa 27. decembra 2007 na Daňovom úrade Košice I, so sídlom Tomášikova 35, Košice, daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za mesiac november 2007, v ktorom si uplatnil nadmerný odpočet vo výške 2.185.000,- (72.528,71 €) na základe fiktívnej faktúry č. W. vystavenej dňa 30. novembra 2007 dodávateľom spoločnosti L. E., s.r.o., so sídlom R. XXX, IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX, v ktorej mene v čase jej vystavenia konal W. E., s dátumom dodania 30. novembra 2007, s dátumom splatnosti 14. decembra 2007, s predmetom dodania bloky pyroxenického andenzitu v objeme 613,333 m³ v celkovej sume 13.684.993,- Sk, základ dane 11.499.993,70 Sk, 19 % DPH 2.184.998,80,- Sk (72.528,67 €), pričom v zmysle § 19 ods. 4 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty k zaplaceniu ceny za tovar nedošlo, v dôsledku čoho spoločnosti L. E., s.r.o. so sídlom R. XXX, IČO: XXXXXXXXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX nevznikla daňová povinnosť a spoločnosti X. D. s.r.o., so sídlom M. XX, L., IČO: XXXXXXXXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX nevznikol nárok na odpočítanie dane z pridanej hodnoty vo výške 2.185.000,- Sk (72.528,71 €) v zmysle § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty,

- čím takto uvedeným konaním došlo k neoprávnenému uplatneniu nároku na odpočítanie dane z pridanej hodnoty vo výške spolu 5.035.000,- Sk (167.131,38 €),

Za to bol obvinenému uložený podľa § 277 ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h), § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 104 (stoštyri) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 2, ods. 6 Trestného zákona súd uložil obvinenému trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu podnikateľských subjektov na 5 (päť) rokov a 1 (jeden) mesiac.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému

- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 41T/82/2009 zo 4. septembra 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6To/39/2013 z 11. decembra 2013,
- trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5T/63/2013 z 11. októbra 2013, právoplatným dňa 29. októbra 2013,
- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 33T/11/2012 z 18. februára 2014 právoplatným 5. júna 2014,
- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/19/2012 z 19. marca 2014 právoplatným 13. mája 2014,
- ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, sp. zn. 4To/1/2018 z 20. marca 2019, na podklade odvolania obvineného, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste obvineného W. E. a spôsobe jeho výkonu a zároveň podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému postupom podľa § 277 ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h), § 42 ods. 1, § 39 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený obvinenému

- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 41T/82/2009 zo 4. septembra 2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6To/39/2013 z 11. decembra 2013,
- trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5T/63/2013 z 11. októbra 2013, právoplatným dňa 29. októbra 2013,
- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 33T/11/2012 z 18. februára 2014, právoplatným 5. júna 2014,
- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/19/2012 z 19. marca 2014, právoplatným 13. mája

2014,

- ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Košiciach, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I podal obvinený W. E., prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Bujňáka, advokáta v Prešove, písomným podaním z 23. augusta 2019, doplneným písomným podaním z 2. decembra 2019, dovolanie z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a teda, že bolo porušené právo na obhajobu obvineného zásadným spôsobom a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného W. E. z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok okresného, ako aj rozsudok krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia o vine obvineného je nedostatočné, nepresvedčivé. Krajský súd v Košiciach vo svojom odôvodnení len formálne poukázal na správnosť rozhodnutia okresného súdu, pričom s odvolacími námietkami sa krajský súd vôbec nevysporiadal, najmä pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa účinnej ľútosti. O možnosti účinnej ľútosti nebol obvinený v priebehu trestného konania poučený a v tomto smere bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu. V prípade poučenia obvineného o možnosti aplikácie ustanovenia o účinnej ľútosti nie je vylúčené, že by obvinený tento zákonný inštitút aj využil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že námietka účinnej ľútosti sa vzťahuje aj na možnosť jej aplikácie pri spáchaní trestného činu v štádiu pokusu, kedy nedošlo fakticky k vyplateniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty zo strany daňového úradu na účet osoby, ktorá požiadala o vrátenie dane z pridanej hodnoty. V prípade obvineného W. E. išlo o skutky spáchané v roku 2007, teda za účinnosti Trestného zákona od 1. júna 2006. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo 14. decembra 2011, podľa ktorého v čase, keď sa mal obvinený dopustiť skutkov, relevantná právna úprava obsiahnutá v Trestnom zákone v § 86 písm. e) Trestného zákona nevymedzovala účinky účinnej ľútosti vo vzťahu k prvej a druhej alinei trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona, preto sa ustanovenie o účinnej ľútosti vzťahovalo aj na skutky, z ktorých bol obvinený právoplatne uznaný za vinného.

Keďže pri skutkoch, ktoré boli predmetom trestného stíhania, nebol nadmerný odpočet vyplatený, mal byť obvinený poučený o možnosti urobiť dobrovoľne oznámenie, že nárok na vrátenie nadmerného odpočtu si uplatňuje neoprávnene a mala by mu byť daná možnosť takéto vyhlásenie uskutočniť, a v prípade takéhoto vyhlásenia malo byť trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nakoľko z bezpráva právo nevzniká.

Obvinený namieta, že nebolo vykonané žiadne dokazovanie na otázku možnosti prejavu účinnej ľútosti zo strany obvineného podľa § 86 písm. e) Trestného zákona.

Aj v prípade pokusu trestného činu existuje inštitút účinnej ľútosti, aj keď v tomto prípade nedochádza k dodatočnému zaplateniu dane a poistného.

Odvolací súd nesprávne vyhodnotil dôkazy, pričom pri hodnotení nebral absolútne do úvahy dôkazy svedčiace v prospech obvineného.

Dodávka kameňa bola riadne uskutočnená, v súlade s vtedy platnými účtovnými a zákonnými predpismi

vyfakturovaná a cena riadne zaplatená. V žiadnom prípade nešlo o fiktívny predaj kameňa. Predmetný kameň bol dodaný od H. D., s. r. o. obchodnej spoločnosti H. I. E. a pri realizácii zmluvy bolo vykonané daňovým úradom miestne zisťovanie s výsledkom, že dodaný andezit sa u odberateľa H. I. E. nachádzal. Táto skutočnosť vyplýva z výpovede Ing. E. O..

Kontrolórky daňového úradu, ktoré vypovedali ako svedkyne, už na daňovom úrade nepracujú, čo môže mať súvislosť s ich údajným nezákonným konaním podľa článku v denníku L. z 3. mája 2017. S poukazom na výpoveď Q. R. o priebehu daňovej kontroly je spochybnená vierohodnosť týchto svedkýň.

Bolo zároveň nepochybne preukázané, že obchodná spoločnosť L. E., s. r. o. v rokoch 2004 - 2006 vykonávala ťažbu kameňa, bol preukázaný O., obchodná spoločnosť zamestnávala pracovníkov, mala k dispozícii vrtné súpravy, motorové vozidlá, ktorými sa zabezpečovala ťažba a vývoz kameňa. Svedkovia G. a R. jednoznačne potvrdili, že sa v lome kameň nielen ťažil, ale aj vyvážal. Pokiaľ ide o cenu kameňa, obvinený predložil dôkazy, ktoré spochybňujú závery znalca Ing. R..

Svedok L. je zaujatý proti obvinenému a proti jeho osobe podal viacero trestných oznámení, čím je jeho výpoveď spochybnená. Nebola preukázaná ani vzájomná dohoda obvineného a Q. R. na spáchaní skutkov.

V prípade uznania viny je potrebné jednoznačne, bezpečne a nepochybne preukázať, že skutok sa stal, je trestným činom a spáchal ho obvinený. V predmetnej veci existujú dôkazy v prospech, ale aj v neprospech obvineného, nie je však zrejmé, z akých dôvodov súd bral do úvahy len dôkazy, ktoré boli v neprospech obvineného. Obvinený nie je povinný dokazovať žiadnu skutočnosť.

Je zároveň povinnosťou súdov, aby porušenie práva na prejednanie vecí v primeranej lehote bolo určitým primeraným spôsobom odškodnené. Zmiernenie trestu je určitou kompenzáciou za to, že došlo k porušeniu práv neprimeranou dĺžkou konania. V danom prípade bola dĺžka konania neprimeraná, od spáchania skutkov ubehlo takmer 12 rokov, čo odôvodňuje uplatnenie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice vo vyjadrení k dovolaniu obvineného zo 16. septembra 2019 navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) za splnenia podmienky podľa § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného W. E. nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti,

generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Obvinený v dovolaní špecifikoval, v čom vidí porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom a to tým, že obvinený nebol poučený o inštitúte účinnej ľútosti, ktorý by možno obvinený využil a namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písmeno c) Trestného poriadku je len zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napríklad rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia, pričom v prejednávanej trestnej veci v prípade obvineného W. E. nešlo o dôvod povinnej obhajoby z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu, na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť využiť svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu a má "pocit, že ich nevyužíval v pôvodnom konaní podľa svojich predstáv, resp. by ich realizoval inak", potom sa sám zbavuje práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku a preto sa nemôže v ďalšom konaní právne účinne domáhať porušenia svojich práv, ak sa sám o tieto svoje práva dostatočne nezaujíma a nestará (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostražitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym nie spiacim).

Obvinený mal v priebehu celého konania obhajcu, mohol v plnej miere realizovať právo obhajoby a nemožno vyvodzovať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na tom základe, že nebol zo strany súdu poučený podľa § 85 - § 86 Trestného zákona. Uvedená námietka nemá vzťah k porušeniu práva na obhajobu, a už vôbec nie ako to predpokladá ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu.

Formulácia námietky obvineného, že by možno inštitút účinnej ľútosti využil, je zároveň v rovine domnienky, a preto ju súd nemohol verifikovať a vyhodnotiť inak ako irelevantnú. Obvinený túto skutočnosť napokon ani nenamietal najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, a preto túto okolnosť ani nemohol použiť v dovolacom konaní [§ 371 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku].

Rovnako námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu druhého stupňa stojí mimo rámca dovolacieho konania a dovolací sa ňou ani nemohol zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Pokiaľ sa obvinený nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí predovšetkým so skutkovými závermi konajúcich súdov) je nevyhnutné uviesť, že obvinený nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych (ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať), čoho bezprostredným následkom je, že obvinený pokračuje vo svojej obhajobe a nereflektuje tak na požiadavku vyplývajúcu z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže totiž obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam (zaplatenie ceny, skutočností ohľadom dodávky kameňa) a záverom namietajúce ich správnosť či úplnosť sú preto z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany okresného a krajského súdu - ten nemôže nijako meniť ani dopĺňať.

Ak obvinený v podanom dovolaní rovnako namieta spôsob hodnotenia dôkazov (výpoveď Ing. E. O., L., výpovede zamestnancov daňového úradu), ide „len“ o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dokazovania sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania ide vzhľadom na vyššie uvedené o námietky irelevantné.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní teda koncentroval svoju obhajobu na svedecké výpovede, ide o dôkazy, na ktorých konajúce súdy založili svoje rozhodnutie a tieto boli vecou úvahy súdov, keď je zároveň plne v ich réžii hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci zároveň dovolací dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky, t. j. formálne i materiálne znaky skutkovej podstaty pokračovacieho zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona.

K námietke obvineného, že súdy v jeho prípade neaplikovali ustanovenie § 39 Trestného zákona, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí č. 1/2011 pod č. 5, kde odkazuje na nasledovné:

„Moderačné ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody je síce hmotnoprávne, ale fakultatívneho charakteru, ktoré sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a túto dopĺňajú. Na rozdiel od ustanovení kogentnej povahy akými sú napr. ustanovenia § 41, § 42 Trestného zákona o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu alebo ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne a viažu sa tiež k rozhodovaniu o treste, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku“.

Nad rámec uvedeného však dovolací súd konštatuje zrejmy rozpor medzi tvrdením obvineného a reálnym obsahom spisu, keď obvinený v podanom dovolaní namieta, že súdy nižších stupňov neaplikovali ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. Práve naopak, krajský súd ustanovenie § 39 Trestného zákona aplikoval, keď zohľadnil neprimeranú dĺžku konania a argumentácia obvineného v podanom dovolaní zostala v tomto smere preto dovolaciemu súdu nepochopená.

K námietke o aplikácii inštitútu účinnej ľútosti postavenej na tom základe, že obvinený si uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, ktorý daňovým úradom nebol vyplatený, dovolací súd uvádza, že k takémuto (právnemu) záveru ani jeden z nižších súdov správne nedospel, ale naopak vo veci vykonané dokazovanie (skutkové zistenia) bolo z ich strany vyhodnotené tak, že obvinený sa trestného činu dopustil, keď zároveň bolo konštatované, že u obvineného podmienky účinnej ľútosti splnené neboli (a preto trestnosť činu nezanikla). V zmysle znenia tejto skutkovej podstaty sa tohto trestného činu dopustí aj ten, kto „neoprávnene v rozsahu nie malom uplatní nárok na vrátenie dane“, tak ako to bolo aj v prípade obvineného. Konanie teda nespočívalo vo faktickom neodvedení splatnej dane, ale jeho konanie spočívalo v tom, že si neoprávnene uplatnil odpočet DPH, takže dodatočne nemal čo zaplatiť, aby naplnil zákonnú dikciu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 Trestného zákona (I. ÚS 212/2017), na čo správne poukázal aj krajský súd v odôvodnení rozhodnutia.

Nebol preto naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené žiadne dôvody dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.